

Korte inleiding:

Maandagavond 6 juli en donderdagavond 9 juli zijn er gesprekken geweest met inwoners en wethouder Dorus Klomberg over de RES en de mogelijkheden voor grootschalige opwek binnen de gemeente Rheden. Er zijn veel vragen gesteld door inwoners. De avonden zijn samengevat in een overzicht van de vragen en de antwoorden.

Vragen van de bijeenkomsten maandag 6 juli en donderdag 9 juli

Wat is de RES- Regionale Energie Strategie?

Er is een Klimaatwet aangenomen om CO2 stijging te dempen en klimaatverandering tegen te gaan. Het invullen van de opgave is verdeeld over 30 regio's. Deze 30 energieregio's in Nederland beschrijven hoe ze in 2030 samen 35 terawattuur (TWh) aan groene elektriciteit op land gaan opwekken. Deze samen maken een Regionale Energie Strategie. De RES.

De RES-opgave is alleen bedoeld om aan de energievraag (elektriciteit) van alle huizen en gebouwen omgeving te voldoen. Dit proces is 1,5 jaar geleden begonnen. Er ligt nu een conceptvoorstel, waar alle gemeente binnen de regio Arnhem Nijmegen over hebben meegedacht, om aan de opgave invulling te geven. Het gaat om het traject waarbij wordt gekeken wat de regio kan bijdragen. Er zijn veel stakeholders uitgenodigd (zie vraag 2) om mee te denken in dit proces. Het resultaat is dat twee gebieden in de gemeente Rheden geschikt lijken voor grootschalige energie opwek. De zogenoemde zoekgebieden. Namelijk een gebied in Spankeren en in de Beemd. De mogelijkheden per regio verschillen. Als voorbeeld: de regio Groningen heeft een bod gedaan van 6 Twh. Onze regio denkt dat 1,68 Twh haalbaar is tot 2030. Iedere regio draagt bij naar wat mogelijk en ook rendabel is

Meer informatie over de RES: <https://www.regioan.nl/>

Welke partijen hebben meegedacht over het voorstel?

In RES-regio Arnhem Nijmegen werken 16 gemeenten, 3 waterschappen en 1 provincie samen aan de RES: Gemeenten: Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar. Waterschappen: Rijn en IJssel, Rivierenland, Vallei en Veluwe. Provincie: Gelderland.

Netbeheerder Liander heeft een speciale rol in de RES: zij bekijken wat de impact van de plannen is op het toekomstige warmtenet en het elektriciteitsnet.

Daarnaast zijn er per gemeente meerdere stakeholders uitgenodigd om mee te praten over de RES.

Voor gemeente Rheden zijn dit oa:

Natuurmonumenten, Twickel, Middachten, Veluwezoom, belangenvereniging Spankeren, Soerensbelang, Ellecomsbelang, dorpsbelang Rheden, de buurtschap, Duurzaam Dieren West, Dieren Noord Oost, Klimaat Actief Dieren Zuid.

Meer informatie over de RES: <https://www.regioan.nl/>

Wat betekent een zoekgebied?

Een zoekgebied geeft aan dat er in dat gebied grootschalige opwek mogelijk is (meer dan 5 ha zon of 1 of meerdere windmolens).

De twee meest geschikte gebieden lijken voor Rheden de gebieden in Spankeren en de Beemd.

Kaart zoekgebieden in de Regio Arnhem- Nijmegen: <https://www.regioan.nl/media/Regionale-zoekgebieden-disclaimer.png>

Meer informatie over de RES: <https://www.regioan.nl/>

Waarom deze locatie, er zijn genoeg andere plekken

Op het gebied van regelgeving en technische mogelijkheden (er zijn geen harde beperkingen voor veiligheid en milieu) is het in dit gebied goed mogelijk om grootschalige opwek te realiseren. Voor de gemeente Rheden is de ruimte om te zoeken heel beperkt, dit gebied heeft als geen beperkingen als het gaat om regelgeving zoals natuurgebied en de wind is er gunstig. Het gebied in de Beemd is een rustgebied voor ganzen. Hier kan alleen grootschalige opwek worden gerealiseerd als we de regelgeving aanpassen. Een mogelijkheid is om uit te wijken naar de uiterwaarden.

Kaart zoekgebieden in de Regio Arnhem- Nijmegen: <https://www.regioan.nl/media/Regionale-zoekgebieden-disclaimer.png>

Meer informatie over de RES: <https://www.regioan.nl/>

Wat is de intentie en bedoeling van dit zoekgebied. Waarom wordt er alleen maar gekeken naar regels?

In de toekomst zullen regels mogelijk worden aangepast. Sommige zullen meer ruimte bieden en sommige zullen beperkingen geven voor grootschalige opwek in dit gebied.

Na de zomer komt de gemeente met een kadernota Energie en Landschap. Dit zal meer richting geven op de vraag "hoe gaan we grootschalige opwek inpassen in het landschap?". Na de zomer zullen we zeker met inwoners in gesprek gaan over "wat willen we wel en wat willen we niet. En onder welke voorwaarden de opwek gerealiseerd gaat worden". De uitkomsten van deze gesprekken zullen ook meegenomen worden in een advies naar de Raad.

In de RES staan plannen maar de gemeente Rheden heeft zelf ook plannen. Wat is het verschil?

De RES gaat over de "wat" vraag tot 2030. Dat is in het concept bod 1,68 TWh. De RES heeft een keuze gemaakt dit niet te doen, ondanks dat wij als gemeente dit wel hebben aangegeven.

Het "hoe" gaat over het invullen van de vraag op gemeenteniveau. De gemeente heeft uiteindelijk de vrijheid om dit zelf in te vullen. Dit gaat niet alleen over zonnevelden maar ook over windmolens. Eén grote windmolen levert even veel energie als circa 40 voetbalvelden aan zonnevelden. Daarom willen we deze mogelijkheid niet uitsluiten.

Wie bepaalt of er zon of wind komt en wat is de rol van Liander?

Zij pleiten voor minder zon en meer wind. Liander.

Liander is ook betrokken bij de RES. Zij hebben zorgen over het huidige voorstel met voornamelijk zonnevelden, dit levert een probleem op voor het netwerk adviseert maar bepaalt niet de keuzes.

Als alles doorgaat, wat zijn dan de voordelen voor de inwoners?

In de kadernota Energie en Landschap van de gemeente wordt er toelichting gegeven over de procesparticipatie en de projectparticipatie. Welke eisen stellen we als gemeente aan de initiatiefnemers. Het klimaatakkoord geeft een richtlijn voor 50% collectief eigenaarschap of op en andere manier inkomsten halen uit de projecten.

De gemeenteraad heeft aangegeven dat een minimale deelname van 50% van burgers een uitgangspunt moet zijn. We gaan in gesprek en onderzoeken hoe we dit kunnen invullen. Je kunt inwoners niet dwingen om deel te nemen aan projecten. Dit zal verwoord worden in de kadernota.

Het gebied aan de kant van Brummen – Cleantech Regio- is ook een potentieel zoekgebied voor windmolen. Hoe is het contact met Brummen hierover en is een gebiedsgerichte aanpak een optie?

Bij elke gemeente in de RES is er gekeken naar de ruimte voor grootschalige opwek. Ook de Cleantech Regio heeft gekeken waar het technisch goed mogelijk is. Er is contact met de wethouder van Brummen over de RES. Het gaat hierbij niet alleen over grootschalige opwek maar ook over duurzame warmtebronnen. Bijvoorbeeld de papierfabriek in Eerbeek, de restwarmte van deze fabriek kan mogelijk gebruikt worden in ons gebied.

Een gebiedsgerichte aanpak is een goede suggestie en die de gemeente ook gaat onderzoeken.

Kunnen we niet beter wachten op nieuwe technologieën?

Het ontwikkelen en testen van nieuwe technologieën voor duurzame energie vindt nu ook al plaats. Echter, in het klimaatakkoord hebben we met elkaar afgesproken dat we de uitstoot van CO2 met 49% moeten verminderen in 2030. Daarvoor is het nodig dat we zo snel als mogelijk onze fossiele brandstoffen vervangen door duurzame alternatieven zoals zon en wind. Voor de langere termijn, dus na 2030, kunnen nieuwe technologieën wel mogelijkheden bieden. Als in de aankomende jaren goede nieuwe technologieën ontwikkeld worden, zullen we die een plek geven in de RES 2.0. Elke twee jaar wordt de RES namelijk geactualiseerd.

Nu wordt er soms te veel elektriciteit opgewekt door alle zonnepanelen. Deze kan niet gebruikt worden. Kan dit overschot omgezet worden in waterstof?

Er zijn inderdaad ontwikkelingen op het gebied van waterstof. Op dit moment is de techniek nog niet zover om waterstof grootschalig toe te passen. En tot die tijd willen we niet stil zitten.

De besluitvorming over waterstof als energiedrager duurt erg lang. Stimuleert de gemeente deze ontwikkeling?

In Arnhem zijn er bedrijven die bezig zijn met de ontwikkeling en toepassing van techniek. Dit wordt in regionaal verband opgepakt. De gemeente Rheden volgt deze ontwikkelingen ook. We maken echter wel een start met het traject van de huidige technieken. Parallel hieraan worden ook andere technieken gevolgd zoals bodemenergie, warmtecollectoren en energie uit de IJssel.

Waarom leggen we niet eerst alle daken vol met zonnepanelen?

De gemeente stimuleert bedrijven, woningcorporaties en huiseigenaren om zonnepanelen op daken te leggen. Nog lang niet alle (bedrijfs)daken liggen vol met zonnepanelen. Hier is meer aandacht voor nodig. Maar zelfs als alle daken vol gelegd zijn met zonnepanelen, dan is onze energievraag nog zo groot dat er grootschalige opwek nodig is.

We moeten in Nederland één miljoen bomen bij planten om CO2 op te nemen. Waarom planten we in Rheden geen bomen bij in plaats van zonnepanelen en windmolens?

Er is nu nog geen plan voor het planten van extra bomen. We gaan ernaar kijken. Maar we redden het niet om aan de opgave te voldoen als we dat in plaats van grootschalige opwek doen. Beide is nodig.

Hoe ziet de planning van de RES eruit?

Op 1 oktober 2020 dienen we het concept bod in bij het Nationaal Programma RES.

Het definitieve bod volgt op 1 juli 2021. Het definitieve bod moet zijn vastgesteld door iedere gemeenteraad, Provinciale Staten en de algemeen besturen van de waterschappen.

Elke twee jaar herijkt iedere RES-regio de RES op grond van nieuwe inzichten, innovaties en/of ervaringen. Zo ontwikkelt de RES zich stapsgewijs. De RES richt zich op 2030 en waar mogelijk op 2050.

Meer informatie over de RES: <https://www.regioan.nl/>